

VYJÁDŘENÍ MÍSTA

/1/ Všeobecné výrazy:

- (lat.) **locus, i, m.** místo
- (řec.) **topos**
- **loco** v místě
- **loco typico** na typickém místě
- **loco cicatricis** v místě jizvy
- **eodem loco** na stejném místě
- **locus minoris resistentiae** místo menšího odporu
- **localis, e** místní, omezený na určité místo
demonstrace: **anaesthesia localis** místní znecitlivění
- **positio** pozice, poloha, postavení
demonstrace: **positio uteri** poloha dělohy
- **top-o-** (řec.)
demonstrace: **topophobia** chorobný strach před určitým místem

/2/ Pravý // Levý:

- **dexter, tra, trum** pravý
demonstrace: **ren dexter** pravá ledvina
- **lateris dextri**, zkr.: **lat. dx.** pravý, na pravé straně
(užívá se jen v klinické a patologické terminologii)
demonstrace: **fractura humeri lat. dx.** zlomenina pravé pažní kosti
- **dextr-o-**
demonstrace: **dextrocardia** uložení srdce vpravo, vývojová srdeční vada
- **sinister, tra, trum** levý
demonstrace: **pulmo sinister** levá plíce
- **lateris sinistri**, zkr.: **lat. sin.** levý, na levé straně
(užívá se je v klinické a patologické terminologii)
demonstrace: **ablatio mamme lat. sin.** amputace prsu na levé straně

- **sinistr-o-**
demonstrace: **sinistropositio** uložení, otočení orgánu vlevo

/3/ Boční // Okrajový:

- **lateralis, e** (opak: *medialis, e*)
demonstrace: **caput laterale** boční, vzdálenější od středové roviny těla
boční hlava
- **collateralis, e**
demonstrace: **arteria collateralis** poboční, ležící na stejné straně, na stejném boku
poboční tepna
- **later-o-**
demonstrace: **lateropositio uteri** uložení dělohy na boku
- **marginalis, e**
demonstrace: **gingivitis marginalis** okrajový
okrajový zánět dásní
- **acralis, e** (řec.)
demonstrace: **cyanosis acralis** okrajový, vztahující se na končetiny, okrajové části těla
modré zbarvení kůže okrajových částí těla

/4/ Střední:

- **medius, a, um**
demonstrace: **auris media** střední, ležící ve středu
střední ucho
- **intermedius, a, um**
demonstrace: **septum intermedium** prostřední, ležící ve středu (mezi dvěma věcmi)
prostřední přepážka
- **medianus, a, um**
demonstrace: **linea mediana** středový, ležící ve středové rovině
středová čára
- **medialis, e** (opak: *lateralis, e*)
demonstrace:
nervi supraclaviculares mediales přístřední, ležící blíže ke středové rovině těla
přístřední nadklíční nervy
- **mesialis, e** (ve stomatologii místo *medialis*)
demonstrace: **facies mesialis** přístřední, blíže ke střední linii zubořadí
přístřední plocha korunky, obrácená k předcházejícímu zubu

- **mes-o-**(řec.)
demonstrace: **mesoderma** střední, mezi-
střední zárodečný list
- **centralis, e**
demonstrace: **os centrale** centrální, ve středu ležící
centrální, středová kost

/5/ Přední, vpředu:

- **anterior, ius**
demonstrace: **paries anterior** přední, vpředu ležící
přední stěna
- **antero-**
demonstrace: **funiculus anterolateralis** přední
předobochní provazec (ležící
směrem dopředu a na stranu)
- **ante-**
demonstrace: **vulnus antebrachii**
antepositio uteri před, dopředu
poranění předloktí
posunutí dělohy dopředu
- **prae-**
demonstrace: **transfusio praeoperativa** vpředu, před
předoperační transfuze
- **pro-** (řec.)
demonstrace: **progeria adulatorum**
prognathia před, dopředu
předčasné stárnutí dospělých
vysunutí horní čelisti

/6/ Zadní, vzadu:

- **posterior, ius**
demonstrace: **processus posterior tali** zadní
zadní výběžek hlezenní kosti
- **postero-**
demonstrace: **infarctus posterolateralis** zadní
zadobochní infarkt (situovaný
směrem dozadu a na stranu)
- **post-**
demonstrace: **regio postnasalis**
status postabortalis za, po
oblast za nosem (za nosními
skořepami, v klenbě nosohltanu)
stav po potratu
- **retro-**
demonstrace: **spatium retropharyngeum** za
prostor za hltanem
- **meta-** (řec.) za, po

demonstrace: **ossa metacarpalia** záprstní kosti
shock metatraumaticus poúrazový šok

/7/ Horní, nahoře:

- **superior, ius** horní, nahoře, výše ležící
demonstrace: **palpebra superior** horní víčko
- **supero-** horní
demonstrace:
nodi lymphatici inguinales superficiales superomediales
přistřední horní povrchové tříselné mízní uzliny
- **supra-, super-** nad
demonstrace: **fossa supravescalis** nadměchýřová jamka
rami temporales superficiales povrchové spánkové větve
- **epi-** (řec.) nad
demonstrace: **epicondylus** nadhrbol, nadkloubní výčnělek
- **hyper-** (řec., výjimečně v místním významu) nad
demonstrace: **hypernephritis** zánět nadledvin

/8/ Dolní, dole:

- **inferior, ius** dolní, spodní
demonstrace: **membra inferiora** dolní končetiny
- **infero-** dolní
demonstrace: **infarctus inferoposterior** infarkt umístěný dole a vzadu
- **infra-** pod (níže)
demonstrace: **nervus infraorbitalis** podočnicový nerv
- **sub-** pod, spodní
demonstrace: **ductus sublingualis maior** velký podjazykový vývod
- **hypo-** (řec.) pod
demonstrace: **hypodermis** podkoží /tvořené tukovou a vazivovou tkání)

/9/ Uvnitř:

- **internus, a, um** vnitřní

demonstrace: **auris interna**

vnitřní ucho

- **intra-**

uvnitř

demonstrace: **haemorrhagia intracranialis**

nitrolební krvácení

- **endo-** (řec.)

uvnitř

demonstrace: **endocarditis**

zánět srdeční nitroblány

/10/ Vně, mimo:

- **externus, a, um**

vnější, zevní

demonstrace: **meatus acusticus externus**

zevní zvukovod

- **extra-**

mimo, vně, venku

demonstrace: **circulatio extracorporalis**

mimotělní oběh

- **ecto-, exo-** (řec.)

vně, mimo

demonstrace: **ectoparasitus**

parazit žijící na povrchu těla
hostitele

neurosis exogenes

neuróza vyvolaná vnějšími
příčinami